

Toplum ve Hekim Yayın Kurulu'ndan

Küreselleşmeyi kapitalizmin kendisi olarak değil de bir modernleşme projesi olarak gösterenlerin tutunacak dalları kalmadı. Sonbaharda solup dökülen yapraklar gibi birer ikişer dallarından kopup düşüyorlar. Ağaç bütün çıplaklığıyla ortada artık. Yirmibirinci yüzyılın birinci on yılının tamamlanmasına bir iki yıl kala bir yandan gıda krizi diğer yandan finansal krizin üst üste yaşanma olasılığı gittikçe artıyor. Dünya hızla "süper-zengin" beş, onbin kişinin dışındakiler için yaşanmaz hale geliyor. Dolar neredeyse rakipsiz ve tek dünya parası konumunda. ABD, yıllardır ürettiğinden onlarca kat fazlasını tükettiğinden, 800 milyar doları çoktan aşan dış borcu ise doların söz konusu konumu nedeniyle diğer ülkeler tarafından ödeniyor. Bu sürecin aksamaması için ekonomi gerçekliğinden koparılıp kağıtlar ekonomisine dönüştürüldü. Borsalar aracılığıyla, dünya büyük bir kumarhane, bütün ülkelerdeki, bütün renklerdeki, bütün dinlerdeki sermaye sahipleri de kumarbaz oldular. Öyle ki, konuttan enerjiye, lüks tüketim araçlarından emekçilerin emeklilik gelirlerine kadar pek çok şey kağıttan ekonomiye bağlandı, bağlanması teşvik ediliyor. Dünya genelinde 2005 yılından günümüze gıda fiyatları yüzde yüz artmışken, Sahraaltı Afrika ülkeleri başta olmak üzere açlıktan ölümler çoğaliyorken, seksenli yıllardan sonra tarımsal üretimden vazgeçirilen, kendine yeterliken yetersiz hale getirilen ülkeler de açlık riskiyle yüz yüze gelmeye başladı. Kapitalizmin dizginsizliğiyle biçimlenen küresel ısınma ve iklim değişikliğine bağlı bir ekolojik kriz de kapıda bekliyor. Buna karşın, talep artışına paralel olarak yükselen petrol fiyatlarını (varili 150 dolardan işlem görmeye başladı) dizginleyebilmek için hububattan biyo-yakıt üretiliyor. Artık ürünün ortaya çıkmasını sağlayarak insanlık tarihinde çığır açmış olan tarımsal üretim, günümüzde açlıktan ölümlere nispet yaparcasına yakıt üretmek için kullanılıyor. Bu gelişmelere karşı tepkiler de pek çok coğrafyada yükseliyor. Ancak, bu öfke antiemperyalist tepkiyle sınırlanmamalı, sınıf temelli antikapitalist tepkilere yönlendirilmeli ki milliyetçilik, dincilik hortlamasın. Günümüzden 160 yıl önce Komünist Manifesto'da Karl Marks ve Frederik Engels'in yazdığı "Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz!" ile birlikte, günümüzde köylülerin uluslararası örgütü Via Campesina tarafından benzer esinle paylaşılan "Bütün ülkelerin köylüleri birleşiniz!" çağrılarını yerine getirmeye çaba göstermeliyiz. Kararlılık, sabır ve umutla...

Hem uygulamalarını hem de kamuoyuna yaptıkları açıklamaları izlediğimizde, AKP Hükümeti'nin 2003 yılı Haziran ayında yayımladığı Sağlıkta Dönüşüm Programı'yla tarihi kendinden başlatma, işin öznesini karartma çabasında olduğu açık seçik görülüyor. AKP Hükümeti'nin, yeni liberal yaklaşımın dünyadaki yürütücüleri DB ve IMF'nin sağlık sektörü için tanımladıkları; "genel bütçeden finanse edilen sağlık sistemi verimsizdir, sağlık harcamaları artmıştır, ek kaynak yaratmak gerekir ve kamu istihdamı-iş güvencesi personelin verimliliğini azaltmaktadır" saptamaları ile bu saptamaların gereğinin yapılabilmesi için önerdikleri; "özerkleştirme-işletmeleştirme, özelleştirme, genel sağlık sigortası, aile hekimliği sistemi ve performans-takat sınırına- göre ücretlendirme" araçlarını kullanarak sağlık hizmetlerinin piyasaya açılması faaliyetinde yalnızca "memur" olduklarını sağır sultan bile biliyor.

TTB tarafından yıllardır, genel bütçeden finanse edilen, toplumsal yararı öncelendiği sağlık sisteminde, sağık emekçileri için bir istihdam modeli olarak önerilen tam süre çalışmayı, Hükümet, bugün sağılığı piyasaya açarken, aynı adı kullanarak, sağık emekçilerini de köleleştirmenin aracı olarak kullanmak istiyor. Bizler parçaların gerçekliğinin bütünü içinde görülebildiğini biliyoruz. Yirmidört Ocak kararlarıyla birlikte, Türkiye'de yeni liberal ekonomik politikaların gereğini patronlar adına yerine getirmek için kendilerini memur addedenler, eğitimde, enerjide, tarımda, madencilikte vb. alanlarda olduğu gibi sağılıkta da yaptıklarının altında kalmaya başladılar.

Merkezi planlamayı, toplumsal yararı reddedip paranın imparatorluğunu savunanlar yataklı tedavi kurumlarında yoğun bakım ve yanık tedavi ünitelerini verimli bulmadıklarından bu hizmetlere gereksinim duyacak yıllık hasta sayımızda bihaber olmalarının yanı sıra var olanların faaliyetini de toplumsal yarar yerine işletme yaklaşımı-kar amacı ile hizmet üretiminin bir parçası olarak düzenlediklerinden çocuklarımız, annelerimiz, dedelerimiz acı çekiyor, pisi pisine ölüyorlar. Son aylarda yoğun bakımda yer bulunamadığı için yaşamını kaybedenlerle, yanık merkezi yokluğundan acılar içinde kıvrılırken çığılık çığığa ağlayan çocuklarımızı biz biliyorduk ama medyadan da kaçırılmaz oldular. Çünkü sayılar gün geçtikçe artıyor. Sistemin 'memurları' suçüstü yakalandıklarını fark ettiklerinde hemen suçlama müessesesini çalıştırıyorlar: "Suçlu sağık çalışanlarıdır-hekimlerdir vb." Biz biliyoruz, suçlu sistem ve bu sistemin 'memurluğunu' ısrarla yürütenlerdir. 2008 yılının Mayıs ayında İç Anadolu'nun iki kent merkezinde, çeşme sularına kanalizasyon karışmış olduğu için, sayıları onbine yaklaşan insanlar karın ağrısı, bulantı, kusma ve ishal yakınmaları ile hastanelere akın ediyorlar. Yerel yöneticilerle Bakanlık yetkilileri birbirlerini yalanlamayı sürdürüyorlar. İl Sağık Müdürlüğü'nde görevli 'konu'nun uzmanları işlerini yapamıyorlar. İşler liyakat üzerinden değil, politik kimlik üzerinden yürütülüyor. Belediye başkan vekili medyanın önünde çeşme suyu içip herkese öneriyor. Sonra haber alıyoruz ki o da hastalanmış, hasta sayısında patlama olmuş. Gelen haberlere göre şehir şebeke suyu uzun zamandan beri klorlanmıyormuş. Bekliyoruz, suçlu kim? Kimi suçlayacaklar?

Hem ekonomide hem sağılıkta yaşamakta olduğumuz sorunlar bir sarmal gibi yükselirken, tabip odalarımızın seçimli genel kurulları Nisan-Mayıs aylarında tamamlandı. Seçimler, TTB'nin organlarının büyük bölümünde görevde olan Etkin Demokratik TTB grubunun önemli kazanımlarıyla sonuçlandı. Haziran ayında yapılacak TTB 57. Büyük Kongresi'nde, tabip odalarımızın delegeleri, TTB Merkez Konseyi üyelerini belirleyecekler. Özerlili, bir o kadar da onurlu bir görevi üstlenecek olan Merkez Konseyi üyelerimizi, sağık alanını toplumsal yaşantının içine oturtup sorunların saptanmasından nedenlerine, çözüm önerilerinden çözecek bileşenlere, bu bileşenlerle paylaşılmasına kadar bütün başlıkları yönetebilen, bir araya geldiklerinde üretken bir bütünlüğü oluşturan ekibin üyeleri olarak belirleyeceğiz.

Bu sayımız, Onur Hamzaoğlu ve Göksel N. Demirer arkadaşlarımızın bizim için hazırladığı "Su ve Sağık" dosyamızın yazılarından oluşuyor. Bir kısmı da gelecek sayımızda yayımlanacak olan yazılar iklim değişimlerinden küresel ısınmaya, suyun ekonomi politiğinden özelleştirilmesine ve toplumsal direnişlere kadar ilgiyle okuyacağınızı düşündüğümüz hem güncel hem de kapsamlı bir içerikten oluşuyor. Gelecek sayımıza kadar hoşçakalın...